

A. Malickas
2005 m. rugsėjis 21 d.

Skaičiavimo centro kompiuterių tinklo resursų naudojimo tvarka

I. Bendrosios nuostatos

1. Šis dokumentas apibrėžia Skaičiavimo centro (toliau SC) kompiuterių tinklo resursų naudojimo tvarką, administratoriaus ir naudotojo teises bei pareigas.
2. Šią tvarką keičia ir tvirtina SC Direktorius.
3. Šiame dokumente vartojamos sąvokos:
 - 3.1. SC kompiuterių tinklo naudotojas (toliau naudotojas) – SC darbuotojas, turintis kompiuterinę darbo vietą, įjungtą į SC kompiuterių tinklą.
 - 3.2. SC kompiuterių tinklo administratorius (toliau administratorius) – SC darbuotojas ar darbuotojų grupė, atsakingi už darbo organizavimą SC kompiuterių tinkle, šio tinklo plėtrą.
 - 3.3. Universiteto kompiuterių tinklo administratorius – tai SC darbuotojas ar darbuotojų grupė, atsakingi už tarptinklinių ryšių mazgo tinkamą veikimą, universiteto kompiuterių tinklo prieigą prie Interneto, padalinių/organizacijų prijungimą prie universiteto kompiuterių tinklo. Universiteto kompiuterių tinklo administratorius koordinuoja lokalių tinklų administratorių veiklą ir atlieka kitas jam paskirtas funkcijas.
 - 3.4. Tinklo resursų valdytojas – asmuo, atsakingas už jam paskirtų tinklo resursų priežiūrą, valdymą, tinkamą naudojimą, administravimą.
 - 3.5. Prašymo ar kreipinio pateikimas raštu – tai žinutės siuntimas atitinkamai tarnybai elektroniniu paštu.
 - 3.6. Rimtas incidentas – tai toks incidentas, kuris sukėlė pasekmes už lokalaus tinklo ar universiteto tinklo ribų.
4. Kompiuterių tinklo resursai turi būti naudojami laikantis „Vilniaus universiteto kompiuterių tinklo naudojimo taisyklių“.

II. Lokalaus tinklo struktūra ir resursai

5. SC kompiuterių tinklas – tai lokalus kompiuterių tinklas, jungiantis SC darbuotojų kompiuterines darbo vietas ir per universiteto tarptinklinių ryšių mazgą turintis prieigą prie Interneto.
6. Kompiuterine darbo vieta laikomas kompiuteris su prijungta periferine įranga bei naudojamos kompiuterių programos. Kompiuterinė darbo vieta prie SC lokalaus tinklo jungiama, naudojant lokalaus tinklo aparatūrą.
7. Kompiuterinė darbo vieta turi būti įrengta, laikantis nustatytų normatyvinių reikalavimų.
8. Kompiuterių programų naudojimo tvarką reglamentuoja Rektoriaus patvirtinta „Kompiuterių programų naudojimo tvarka Vilniaus universitete“.
9. Lokalaus tinklo aparatūra – tai tinklo įrenginiai ir ryšio linijos iki universiteto tarptinklinių ryšių mazgo.
10. Lokaliame tinkle naudojama aparatūra turi būti techniškai ir programiškai suderinama su universiteto kompiuterių tinklo aparatūra. Lokalaus tinklo aparatūros darbas turi netrikdyti universiteto tinklo veikimo.
11. SC lokalaus tinklo resursai skiriami į bendrus, grupės ir individualius (techninė įranga, programos, paslaugos, informacija).

12. Bendro naudojimo resursus (toliau bendrus resursus) darbo reikmėms gali naudoti visi SC darbuotojai. Bendrus resursus prižiūri ir jų skyrimą koordinuoja lokalaus tinklo administratorius.
13. Grupės naudojimo resursai skirti tam tikros SC darbuotojų grupės specifinėms darbo funkcijoms būtinai resursai. Teisę naudoti grupės resursus suteikia tų resursų valdytojas.
14. Individualaus naudojimo resursai (toliau individualūs resursai) – tai specifinėms darbo funkcijoms atlikti būtinai resursai. Teisę kitiems naudoti individualius resursus suteikia tų resursų valdytojas.
15. Konkrečių resursų naudojimo tvarką nusako atskiri dokumentai.

III. Lokalaus tinklo resursų naudotojas

16. Dėl teisės naudotis bendrais resursais, reikalingais darbo funkcijoms atlikti, naudotojas turi kreiptis raštu į lokalaus tinklo administratorių. Resursai skiriami, laikantis nustatytos vidaus tvarkos.
17. Dėl teisės naudotis grupės ar individualiais resursais, reikalingais darbo funkcijoms atlikti, naudotojas turi kreiptis raštu į tų resursų valdytoją. Resursai skiriami, laikantis nustatytos vidaus tvarkos.
18. Naudodamas lokalaus tinklo resursus, SC darbuotojas turi nepažeisti nustatytų resursų naudojimo taisyklių.
19. SC darbuotojas gali kreiptis į SC lokalaus tinklo administratorių, jei:
 - 19.1. neveikia ar netinkamai veikia kompiuteris ar atskiras įrenginys;
 - 19.2. reikia prijungti naują įrenginį;
 - 19.3. reikia pagerinti kompiuterio technines charakteristikas;
 - 19.4. reikia nustatyti ar keisti tinklo parametrus;
 - 19.5. nėra prieigos prie Interneto;
 - 19.6. kompiuteris veikia nestabiliai ar neprognozuojamai;
 - 19.7. neveikia ar netinkamai veikia programa;
 - 19.8. reikia įdiegti programą;
 - 19.9. reikia įdiegti atnaujinimus;
 - 19.10. yra įtarimas, kad kompiuteryje atsirado virusas.
20. SC darbuotojas turi kreiptis į SC lokalaus tinklo administratorių, jei:
 - 20.1. reikia užregistruoti vardą vardų serveryje (DNS);
 - 20.2. reikia atlikti kompiuterinės darbo vietos pakeitimus;
 - 20.3. pastebėtas įsilaužimas į kompiuterį;
 - 20.4. baigiasi terminuotos licencijos galiojimo terminas;
 - 20.5. įjungiamas kompiuteris, kuris ilgesnį laiką buvo išjungtas (pvz., komandiruotės, atostogų, ligos metu).
21. Naudotojas privalo rūpintis, kad kompiuterinėje darbo vietoje būtų nuolat atnaujinamos sisteminės ir taikomosios programos.
22. Naudodamasis tinklo resursais, naudotojas privalo nepažeisti kitų naudotojų teisių ir teisėtų interesų.

IV. Lokalaus tinklo administratorius

23. SC lokalaus tinklo administratorių skiria SC Direktorius.
24. SC lokalaus tinklo administratorius privalo laikytis Rektoriaus patvirtintų lokalaus tinklo administratoriaus nuostatų.
25. SC lokalaus tinklo administratorius privalo išsaugoti visus raštu pateiktus prašymus.
26. SC lokalaus tinklo administratorius organizuoja ir užtikrina SC kompiuterių tinklo veikimą, rengia tinklo atnaujinimo ir plėtros projektus:
 - 26.1. planuoja tinklo darbą ir plėtrą;
 - 26.2. užtikrina nenutrūkstamą tinklo veikimą;
 - 26.3. administruoja lokaliai tinklui skirtų IP adresų sritį;

- 26.4. jungia prie tinklo kompiuterines darbo vietas ir kitus tinklo resursus;
- 26.5. prižiūri tinklo įrangą, atlieka jos modernizaciją;
- 26.6. analizuoja tinklo darbą;
- 26.7. rūpinasi tinklo saugumu ir funkcionavimu:
 - 26.7.1. seka tinklo būseną;
 - 26.7.2. imasi prevencinių priemonių, kad būtų išvengta incidentų lokaliame tinkle;
 - 26.7.3. rūpinasi antivirusinių priemonių diegimu ir palaikymu;
 - 26.7.4. operatyviai šalina tinklo darbo sutrikimus;
 - 26.7.5. atlieka kitus būtinus darbus;
- 26.8. rengia ir tvarko tinklo dokumentaciją:
 - 26.8.1. tinklo struktūros schemą;
 - 26.8.2. tinklo įrenginių sąrašą;
 - 26.8.3. įvykių tinkle registravimo žurnalą.
- 27. SC lokalaus tinklo administratorius kartu su universiteto kompiuterių tinklo administratoriumi sprendžia problemas, susijusias su lokalaus tinklo prijungimu prie universiteto kompiuterių tinklo:
 - 27.1. SC lokalaus tinklo administratorius su universiteto kompiuterių tinklo administratoriumi:
 - 27.1.1. suderina lokalaus tinklo plėtros projektus;
 - 27.1.2. bendradarbiauja tinklo valdymo, saugumo ir kitais klausimais;
 - 27.2. SC lokalaus tinklo administratorius gali kreiptis į universiteto kompiuterių tinklo administratorių:
 - 27.2.1. dėl kompiuterių ir kitų tinklo resursų registravimo vardų serveryje (DNS);
 - 27.2.2. dėl papildomų tinklo resursų;
 - 27.2.3. kitais klausimais.
 - 27.3. SC lokalaus tinklo administratorius privalo operatyviai reaguoti į pranešimus apie lokalaus tinklo incidentus, kenkiančius universiteto ir kitų kompiuterių tinklų darbui, ir yra atsakingas už jų sprendimą.
- 28. SC lokalaus tinklo administratorius aptarnauja kompiuterines darbo vietas:
 - 28.1. parengia darbui naujas kompiuterines darbo vietas;
 - 28.2. tvarko kompiuterinių darbo vietų aprašus;
 - 28.3. rūpinasi būtiniausių kompiuterių atsarginių dalių įsigijimu;
 - 28.4. atlieka darbo vietų modernizaciją;
 - 28.5. sugedus kompiuteriui, imasi priemonių gedimui pašalinti, garantinio gedimo atveju kviečia garantinio aptarnavimo tarnybas;
 - 28.6. atlieka sisteminio bloko ir periferinių įrenginių aptarnavimą, priežiūrą bei remontą;
 - 28.7. diegia ar atnaujiną įrenginių tvarkykles;
 - 28.8. diegia kompiuterių operacines sistemas ir taikomas programas, laikydamasis universitete nustatytos kompiuterių programų priežiūros tvarkos;
 - 28.9. atlieka nepageidaujamų programų šalinimą, kompiuterio registro valymą, sistemos darbo optimizavimą;
 - 28.10. rūpinasi reikiamų licencijų įsigijimu.
- 29. SC lokalaus tinklo administratorius yra atsakingas už naudojamų kompiuterių programų licencijų apskaitą, administravimą ir savalaikį atnaujinimą.
- 30. SC lokalaus tinklo administratorius turi teisę analizuoti ir pertvarkyti kompiuterinę darbo vietą tik dalyvaujant tos darbo vietos naudotojui, kuriam privalo pranešti apie visus būtinus pakeitimus.
- 31. SC lokalaus tinklo administratorius turi teisę riboti tam tikrus tinklo resursus konkrečiai kompiuterinei darbo vietai, kai:
 - 31.1. tinklo resursai yra netinkamai naudojami;
 - 31.2. iš šios kompiuterinės darbo vietos buvo sukeltas incidentas tinkle;
 - 31.3. iš šios kompiuterinės darbo vietos kyla grėsmė tinklo saugumui ir funkcionavimui.
- 32. Apie resursų ribojimą SC lokalaus tinklo administratorius privalo pranešti už kompiuterinę darbo vietą atsakingam asmeniui, o rimtų incidentų atveju – ir SC administracijai.

33. SC lokalaus tinklo administratorius informuoja apie naujausius kompiuterių programų atnaujinimus ir jų įdiegimo būtinybę. Administratorius turi imtis visų saugumo priemonių, jei neįdiegus atnaujinimo kiltų grėsmė tinklo darbui.
34. SC lokalaus tinklo administratorius teikia konsultacijas naudotojams:
 - 34.1. supažindina naudotojus su kompiuterių programų naudojimo tvarka, prižiūri, kaip jos laikomasi;
 - 34.2. konsultuoja kompiuterių ir kompiuterių programų naudojimo klausimais;
 - 34.3. teikia pagalbą duomenų saugumo kompiuteryje klausimais;
 - 34.4. teikia informaciją ir pagalbą, diegiant pataisas.

RENGĖJAI:

Universiteto kompiuterių tinklo grupės vadovė Aurelija Gefeniene

Lokalių tinklų grupės vadovas Vytautas Sakanas

Komunikacijų įrangos grupės vadovas Algimantas Oškinis